

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-816
від 13 жовтня 2020 р.

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань організації
державної влади, місцевого
самоврядування, регіонального
розвитку та містобудування
Клочку А.А.**

Шановний Андрію Андрійовичу!

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування окремих питань організації та діяльності органів місцевого самоврядування та районних державних адміністрацій (реєстр.№ 3651-д від 06.10.2020 р.) (далі - Законопроект).

АМУ у цілому підтримує необхідність прийняття цього Закону задля можливості продовження реформи територіальної організації влади.

Разом з тим вважаємо, що в деякі положення Законопроекту доцільно внести зміни аби ці положення мали більш практичне застосування та прискорили процес реформ.

1. Законопроектом пропонується залишити в системі місцевого самоврядування старосту, як окремий елемент цієї системи. Варто відзначити, що після зміни статусу посади старости, залишення в системі місцевого самоврядування посади, яка затверджується радою, не є доцільним. Оскільки староста не буде обиратися прямими виборами, а така посада буде входити у систему виконавчих органів ради (поряд з посадами заступників і керуючого справами), вона підлягає виключенню з системи місцевого самоврядування.

2. Законопроектом не передбачається внесення змін у визначення старостинського округу, що також є незрозумілим, враховуючи зміни у статусі старости.

АМУ у своєму висновку від 31 серпня 2020 р. до законопроекту реєстр. №3651 вже відзначала, що у зв'язку з інтегрування посади старости у виконавчі органи ради замість прямої виборності, фактично змінилося і поняття представництва старостою. Відтак, староста зможе представляти інтереси

жителів населених пунктів, що входитимуть до старостинського округу, лише у виконавчих органах або через виконавчі органи ради.

У зв'язки з цим та з метою усунення конфлікту представництва між старостою та місцевими депутатами, пропонуємо змінити визначення старостинського округу в частині представництва: *«старостинський округ — частина території територіальної громади, на якій розташовані один або декілька населених пунктів, крім адміністративного центру такої територіальної громади, визначена сільською, селищною, міською радою з метою забезпечення старостою представництва інтересів жителів такого населеного пункту (населених пунктів) у виконавчих органах ради.»*

3. Законопроект пропонує доповнити розділ V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування» пунктами 6¹ та 6². Висловлюємо наступні зауваження та пропозиції до цих пунктів:

3.1. Підпункт 14 пункту 6¹ передбачає право новообраних рад та їх виконавчих комітетів вносити зміни, скасовувати та визнавати нечинними акти органів місцевого самоврядування, правонаступниками яких вони є. Разом з цим не враховано особливість внесення таких змін в нормативно-правові акти, які є регуляторними, зокрема, це рішення про встановлення місцевих податків і зборів. На нашу думку, ставки місцевих податків та зборів після формування нової територіальної громади повинні бути однаковими для всіх платників податків в її межах. Такі ж принципи мають застосовуватися і до інших регуляторних актів. Тому пропонуємо передбачити спрощену процедуру до 1 липня 2021 року внесення змін до рішень органів місцевого самоврядування, які є регуляторними.

3.2. Підпунктом 18 пункту 6¹ пропонується врегулювати особливості державної реєстрації припинення юридичних осіб – сільських, селищних, міських рад, їхніх виконавчих комітетів, які забезпечують окреме виконання бюджетів розформованих територіальних громад. Законопроект передбачає, що така реєстрація може відбуватися не раніше затвердження бюджету сформованої територіальної громади. Разом з тим така особливість державної реєстрації не відображена в аналогічних змінах до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», оскільки саме державний реєстратор має перевіряти наявність/відсутність рішення про затвердження бюджету сформованої територіальної громади.

3.3. У зв'язку зі зміною адміністративно-територіального устрою та з метою уникнення повторювання найменувань місцевих рад та їх виконавчих органів, пропонуємо пункт 6¹ доповнити новим підпунктом 20 такого змісту:

«Найменування представницького органу місцевого самоврядування утвореної територіальної громади як юридичної особи складається з частини, яка є похідною від власного найменування територіальної громади, у формі прикметника та відповідного загального найменування представницького органу місцевого самоврядування (сільська, селищна, міська рада).

Найменування виконавчого органу місцевого самоврядування утвореної територіальної громади як юридичної особи складається з відповідного загального найменування виконавчого органу місцевого самоврядування (виконавчий комітет, управління, відділ тощо) та повного найменування відповідного представницького органу місцевого самоврядування у родовому відмінку.»

3.4. Конструкція підпункту 13 пункту 6² частково не відповідає статті 142 Конституції України. Це пов'язано з тим, що відповідно до статті 142 Конституції України районні ради лише управляють об'єктами спільної власності територіальних громад і не є їх власникам, а лише здійснюють права власника (довірча власність).

За таких умов, конструкція підпункту 13 пункту 6² має передбачати перехід від районних рад, районів які ліквідовуються, до районної ради новоутвореного району виключно прав та обов'язків по управлінню об'єктами спільної власності включаючи нерухоме та рухоме майно, здійснення управління правами засновника.

4. Законопроектом пропонується пункт 10 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» доповнити після абзацу третього новим абзацом, яким встановлюється обов'язок районних рад до 01 липня 2021 року передати до комунальної власності територіальних громад окремі об'єкти спільної власності, які знаходяться на території цих громад.

Сама ідея передачі територіальним громадам такого майна АМУ підтримується, однак вважаємо, що таку передачу необхідно проводити до 31 грудня 2020 року.

Запропонована модель передачі майна також передбачає прийняття (у першу чергу) рішення районною радою, а вже потім сільською, селищною, міською. Однак є загроза того, що у багатьох випадках відповідні рішення районних рад прийматися не будуть, а процес передачі майна затягнеться до кінця 2021 року та буде відбуватися на тлі чисельних судових спорів. Така ситуація не буде позитивно характеризувати реформу з одного боку, а з іншого – спричинить практичні труднощі в організації роботи органів місцевого самоврядування на тлі ухваленого Закону України № 907-ІХ "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України".

З огляду на зазначені обставини, пропонуємо передбачити передачу окремих об'єктів спільної власності територіальних громад, що перебувають в управлінні районних рад територіальним громадам, на території яких вони знаходяться на підставі Закону, а процес передачі закінчити до 01 січня 2021 року.

5. Запропоновані зміни до статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» не враховують особливості проведення державної реєстрації при

утворенні, реорганізації юридичних осіб публічного права відмінних від державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Пропонуємо зміни до частини другої цієї статті викласти в іншій редакції:

*“Державна реєстрація при утворенні, реорганізації районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, **юридичних осіб, засновниками яких є органи місцевого самоврядування**, пов’язана зі змінами адміністративно-територіального устрою, здійснюється з урахуванням особливостей, передбачених відповідними законами.”*

6. Пропонуємо у Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» передбачити спрощену процедуру реєстрації прав власності на нерухоме майно, яке буде передано територіальним громадам на підставі цього закону.

7. Законопроект не передбачає правонаступництва окремих повноважень від органів місцевого самоврядування, що припиняються, до органів місцевого самоврядування, що будуть утворені після місцевих виборів 25.10.2020 року. На сьогодні чинне законодавство передбачає особливі додаткові повноваження для виконавчих органів міських рад міст обласного значення та рад об’єднаних територіальних громад (далі – ОТГ), якими не наділені виконавчі органи інших сільських, селищних, міських рад. З моменту утворення органів місцевого самоврядування на території новоутворених територіальних громад окремі виконавчі органи рад втратять відповідні додаткові повноваження у зв’язку з втратою статусу «ОТГ». Разом з тим, органи місцевого самоврядування міст обласного значення будуть дублювати повноваження райдержадміністрацій, що створить юридичну невизначеність.

У зв’язку з цим пропонуємо розділ II «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроекту доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7. До 31 грудня 2020 року виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, які створені до затвердження території територіальних громад, продовжують на відповідних територіях здійснювати повноваження без зміни їх обсягу.

З 1 січня 2021 року до внесення відповідних змін до законів виконавчі органи новообраних міських рад, до складу території яких входять міста обласного значення, продовжують здійснювати повноваження, спеціально віднесені законами до відання виконавчих органів міських (міст обласного значення) рад.

З 1 січня 2021 року до внесення відповідних змін до законів виконавчі органи новообраних сільських, селищних, міських рад, крім вказаних в абзаці другому цього пункту, набувають додаткових повноважень, спеціально віднесених законами до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад об’єднаних територіальних громад.»

Виконавчий директор

О.В. Слобжан